

Wstęp

Od momentu biblijnego pomieszenia języków z roku na rok rośnie zapotrzebowanie na profesjonalne tłumaczenie. Wynikiem boskiej interwencji, mającej na celu uniemożliwienie budowy wieży Babel, były 72 języki (Rdz. 11, 1–9). W Unii Europejskiej mamy do czynienia „tylko” z 23 językami roboczymi i urzędowymi, jednak ta liczba może posłużyć jako ilustracja kompleksowości problemu translatorskiego, tym bardziej że często mamy do czynienia z równoczesnym tłumaczeniem danego tekstu na wiele języków. Wszędzie tam, gdzie dochodzi do próby porozumienia się ludzi posługujących się różnymi językami, zyskuje na znaczeniu komunikacja interkulturowa (*intercultural communication*), bowiem przeszkodą w porozumieniu okazują się nie tylko różne słowa, różny sposób budowania zdań, zasady rządzące tworzeniem tekstów, ale także różne zwyczaje, różny sposób widzenia świata. By uświadomić sobie problemy, przed którymi staje tłumacz, wystarczy tu przytoczyć powszechnie znane fakty: Eskimosi na określenie śniegu używają ponad sto słów, w czasie gdy większość języków europejskich zna maksymalnie kilka określeń tego zjawiska pogodowego. Wobec tego można postawić pytanie, czy działalność tłumaczy nie jest przejawem ludzkiej Hybris, typowego dla człowieka zadufania, przeceniania własnych sił. Niniejszy tom na pewno nie udzieli odpowiedzi na tak postawione pytanie, autorzy artykułów w nim zebranych starają się jednak zmierzyć z problematyką przekładu w odniesieniu do różnych tekstów, wskazując przy tym na ważne dla środowiska tradukologów i praktyków przekładu zagadnienia.

Tom ten nie jest jednak skierowany jedynie do osób zajmujących się w sposób mniej lub bardziej profesjonalny tłumaczeniem, ale także do czytelników, którzy temat ten traktują jako ciekawostkę, tym bardziej że codziennie stykamy się – świadomie lub nie – z tekstami, które są produktem pracy tłumaczy.

Oddajemy w ręce czytelników już piąty tom *Rocznika Przekładoznawczego*, mając przy tym nadzieję, że nasz periodyk znajdzie swe miejsce wśród innych czasopism poświęconych tematyce translacji. Staraliśmy się zawrzeć w nim artykuły dotyczące problematyki tłumaczenia literackiego, ale także uwzględnić teksty traktujące o przekładzie nieliterackim, również opisujące

problemy szczegółowe, związane z różnicami językowymi lub kulturowymi. Ponadto udało się nam zamieścić recenzje umożliwiające dialog między autorami a odbiorcami prac i warsztatów związanych z teorią i (przede wszystkim) praktyką tłumaczeniową. Mamy nadzieję, że dzięki różnorodności prezentowanych tekstów uda nam się zainteresować szeroki krąg czytelnicy.

Redakcja